

TRÍDA

PAUL KLEE
PEDAGOGICKÝ
NÁČRTNÍK

TRIÁDA 2013

TRIÁDA 2013

PŘELOŽILA ANITA PELÁNOVÁ

PAUL KLEE

P E D A G O G I C K Ý N Á Č R T N Í K

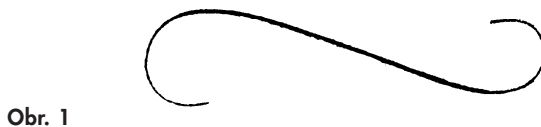
Translation & epilogue
© Anita Pelánová, 1999, 2013

ISBN tištěné verze 978-80-86138-15-1
ISBN verze PDF 978-80-7474-063-3

P E D A G O G I C K Ý N Á Č R T N Í K

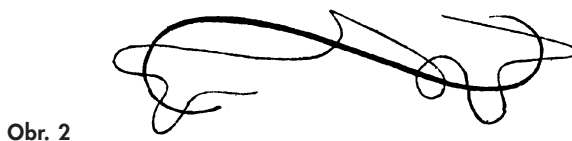


Aktivní, volně se rozvíjející linie, samoučelná procházka, bez určitého cíle. Vzniká posouvajícím se bodem (obr. 1):



Obr. 1

Tatáž linie, provázená dalšími liniemi (obr. 2 a 3):



Obr. 2



Obr. 3



Tatáž linie, rozvíjející se krouživým pohybem (obr. 4):



Obr. 4

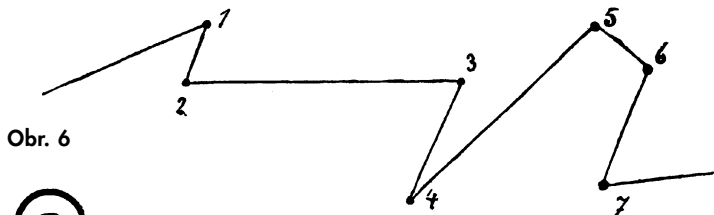
Dvě vedlejší linie, hlavní linie imaginární (obr. 5):



Obr. 5

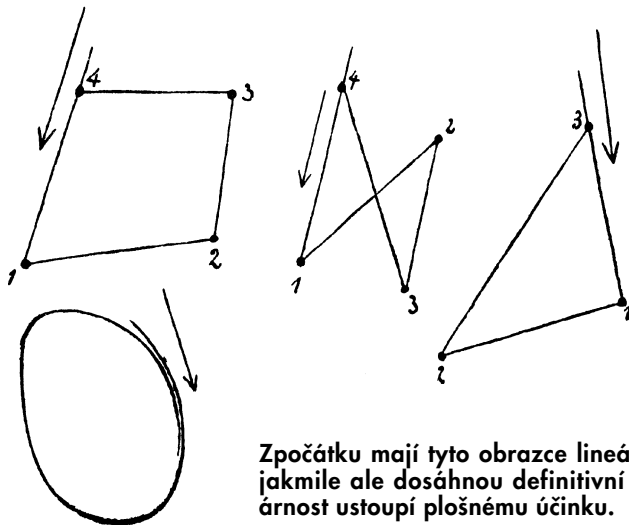
2

Aktivní linie, její průběh přesně vymezen určitými body (obr. 6):

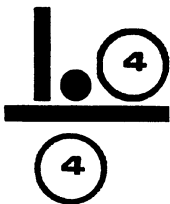


3

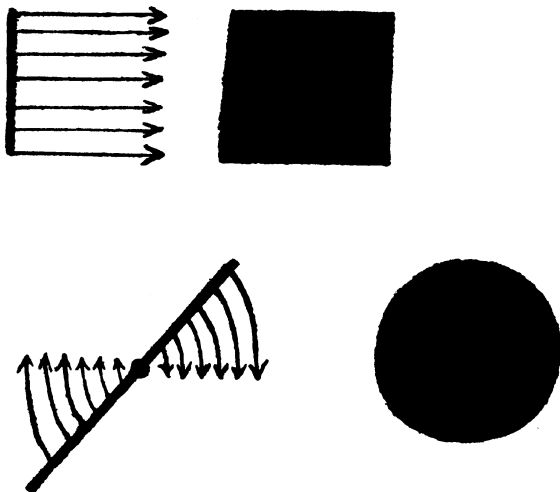
Mediální linie zaujímající pozici mezi posouvajícím se bodem a vytvářením plochy (obr. 7):



Zpočátku mají tyto obrazce lineární charakter; jakmile ale dosáhnou definitivní podoby, lineárnost ustoupí plošnému účinku.



Pasivní linie vyplývající z aktivní plochy (průběžně se posouvající linie) (obr. 8):



Obr. 8

Pasivní linie, vytvářející čtverec, a pasivní linie, vytvářející kruh, současně aktivní vznik ploch.

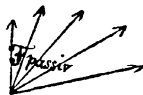


5 Shrnutí (obr. 9–12):

PRVNÍ PŘÍKLAD:



Obr. 9



Obr. 9 a



Obr. 9 b

Aktivní linie, pasivní plochy; lineární energie (příčina), lineární efekt (účinek), plošnost – vedlejší účinek.

DRUHÝ PŘÍKLAD:



Obr. 10

Mediální linie; lineární energie (příčina), plošný efekt (účinek).

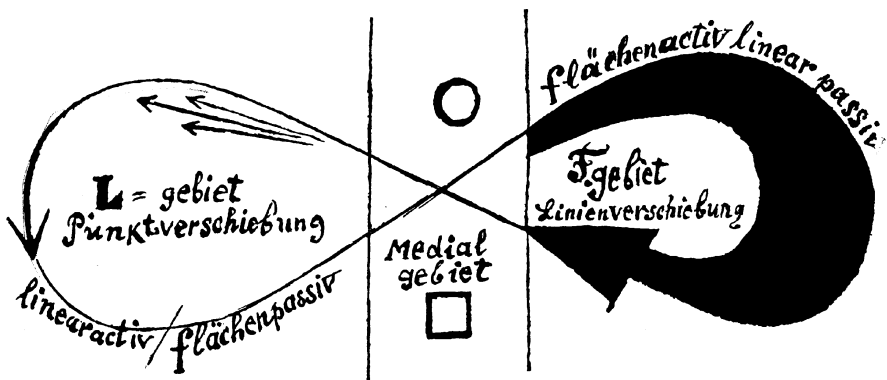
TŘETÍ PŘÍKLAD:



Obr. 11

Aktivní plocha, pasivní linie; plošná energie (příčina), plošný účinek a vedlejší lineární účinek.

TŘI PŘÍKLADY:



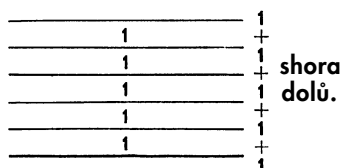
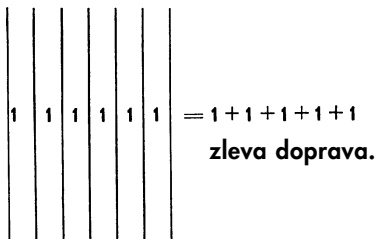
Obr. 12

Vysvětlení pojmů aktivní, mediální a pasivní:
 aktivní: porážím (člověk poráží sekyrou strom),
 mediální: padám (stav stromu sráženého úderem sekyry),
 pasivní: jsem poražen (strom byl sražen k zemi).



6 Struktura.

(Dělitelné členění.)



Obr. 13

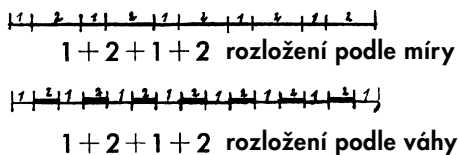
(Obr. 13): Nejjednodušší rytmická struktura spočívající v opakování stejného prvku směrem zleva doprava nebo shora dolů.

(Obr. 14): Elementární rytmická struktura založená na dvojnásobném směrování – zleva doprava a shora dolů.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1 | | | |
| 1 | | | |
| 1 | | | |
| 1 | | | |
| 1 | 1 | 1 | 1 |

Obr. 14

(Obr. 15): Tento rytmus je o stupeň složitější. Jeho jednotka zní jedna plus dva (1 + 2).

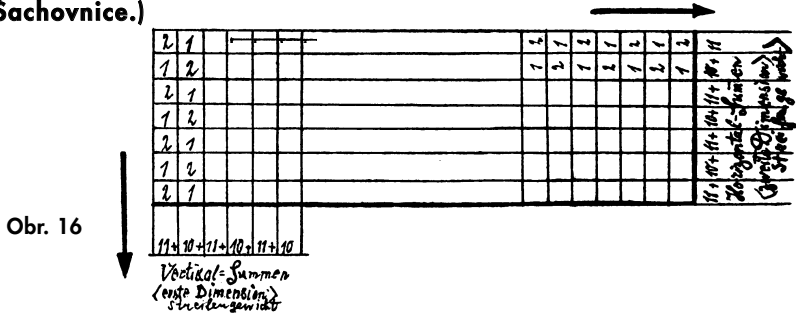


Obr. 15

Pokud místo $1 + 2 + 1 + 2$ napíšeme $(1 + 2) + (1 + 2)$, je to totéž jako $3 + 3 + 3 + 3$, jedná se tedy o opakování téže jednotky.



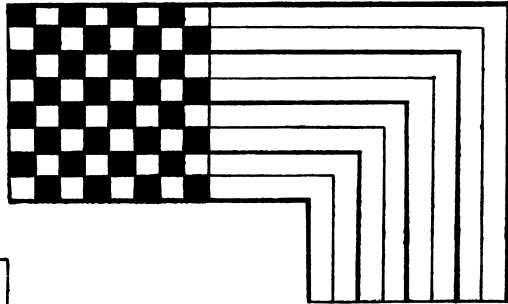
VÁHOVÁ STRUKTURA ve dvou dimenzích.
(Šachovnice.)



Součty horizontálním a vertikálním směrem (obr. 16): $11 + 10 + 11 + 10 + 11 + 10 = (11 + 10) + (11 + 10) + (11 + 10) = 21 + 21 + 21 = 1 + 1 + 1$.

(Obr. 17): Obě dimenze současně.

Obr. 17



Obr. 17 a

| | |
|---|---|
| 2 | 1 |
| 1 | 2 |

(Obr. 17): Budeme-li považovat obr. 17 a za šestičtetnou jednotku, dostaneme následující číselný model obr. 17:

$$\begin{array}{l}
 6+6+6+6 = 1 \quad | \quad | \quad | \quad | \\
 + \quad + \quad + \\
 6+6+6+6 = 1 \quad | \quad | \quad | \quad | \quad \text{pouhé opakování,} \\
 + \quad + \quad + \quad \text{tedy strukturální model.} \\
 6+6+6+6 = 1 \quad | \quad | \quad | \quad | \\
 + \quad + \quad + \\
 6+6+6+6 = 1 \quad | \quad | \quad | \quad |
 \end{array}$$



7 Individuální členění.

Na rozdíl od struktury nelze individuální – nedělitelné členění nikdy zredukovat až na 1, musíme se zastavit u proporcí

jako $2 : 3 : 5$,
nebo $7 : 11 : 13 : 17$,
nebo $a : b = b : (a + b)$ (zlatý řez).